

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 24/7/2018
Αριθμ. Πρωτ.: 613/93300

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ζημιές από βροχοπτώσεις σε διάφορες καλλιέργειες της ΠΕ Ηλείας»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 7211/29.6.2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Κ. Τζαβάρας**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν από τις βροχοπτώσεις που σημειώθηκαν τον Ιούνιο του 2018 σε διάφορες καλλιέργειες (δενδρώδεις καλλιέργειες, καθώς και καλλιέργειες κηπευτικών, καρπουζιών, πεπονιών κ.λπ.) στην ευρύτερη περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε) Ηλείας, σημειώνεται ότι διενεργήθηκαν από τις υπηρεσίες του ΕΛ.Γ.Α. οι απαραίτητες επισημάνσεις, έγιναν αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις. Το έργο των εξατομικευμένων εκτιμήσεων έχει ξεκινήσει για τις ευπαθείς καλλιέργειες (όπως καρπούζια, πεπόνια, βιομηχανική τομάτα κ.λπ.) και θα συνεχιστεί και για τις υπόλοιπες. Στη συνέχεια, θα κοινοποιηθούν τα πορίσματα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους, ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.

Σχετικά με τη διενέργεια των εκτιμήσεων, σημειώνεται ότι οι εκτιμήσεις διενεργούνται σύμφωνα με τους Κανόνες της Γεωπονικής Επιστήμης και του Κανονισμού Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α. Στους εκτιμητές δίνονται οδηγίες να είναι αντικειμενικοί και δίκαιοι και τα πορίσματα που διατυπώνουν, να εκφράζουν με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια την απώλεια εισοδήματος των παραγωγών. Στο ποσοστό της ζημιάς περιλαμβάνονται εκτός από την απώλεια της παραγωγής (ποσοτική ζημιά) και η ζημιά που προέρχεται από την ποιοτική υποβάθμισή της, η οποία δημιουργείται από την επίδραση των καλυπτόμενων ασφαλιστικά ζημιογόνων αιτιών, εξαιτίας των οποίων προκαλείται μείωση του αντικειμενικώς προσδοκώμενου εισοδήματος του παραγωγού.

Σημειώνεται, επίσης, ότι πέραν της αξιοπιστίας των εκτιμήσεων, στόχος του ΕΛ.Γ.Α. είναι και η ταχύτητα διενέργειάς τους, σε επίκαιρο για κάθε καλλιέργεια χρόνο, από έμπειρο γεωτεχνικό προσωπικό.

Επιπλέον, ο ΕΛ.Γ.Α., για την έγκαιρη ολοκλήρωση της διαδικασίας των εκτιμήσεων, έχει προβεί στη στελέχωση των Υποκαταστημάτων του, συμπεριλαμβανομένου και του Υποκαταστήματος Πάτρας, με εποχικό γεωτεχνικό προσωπικό, έως οκτάμηνης απασχόλησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (μέσω ΑΣΕΠ).

Εκ των ανωτέρω, γίνεται φανερό ότι δεν συντρέχει λόγος ανησυχίας εκ μέρους των παραγωγών, καθώς στη διατύπωση του πορίσματος και, κατά συνέπεια, και στο ποσό της καταβληθείσας αποζημίωσης, λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση της τελικής ζημιάς.

Αναφορικά με τη διαδικασία καταβολής των αποζημιώσεων που δίδονται από τον ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι η εν λόγω διαδικασία είναι συγκεκριμένη και ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία ως εξής:

- Με την εμφάνιση της ζημιάς στην καλλιέργεια διενεργούνται οι απαραίτητες επισημάνσεις, γίνονται αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις.
- Ο Οργανισμός, εν συνεχεία, προβαίνει σε εξατομικευμένες εκτιμήσεις.
- Πραγματοποιείται η επεξεργασία των στοιχείων από το αρχείο ΟΣΔΕ, το οποίο αποστέλλεται στον ΕΛ.Γ.Α. από τον ΟΠΕΚΕΠΕ εντός του φθινοπώρου έκαστου χρόνου.
- Κοινοποιούνται τα πορίσματα.
- Ακολουθεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους παραγωγούς, που έχουν υποβάλει τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΔΚ/Ε.

Διευκρινίζεται ότι κάθε στάδιο της προαναφερθείσας διαδικασίας χρειάζεται και τον ανάλογο χρόνο για να ολοκληρωθεί. Ωστόσο, εφόσον είναι εφικτό, ο Οργανισμός καταβάλλει τις σχετικές αποζημιώσεις μετά από ένα εύλογο χρονικό διάστημα από τη συγκομιδή του προϊόντος και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία του αρχείου ΟΣΔΕ. Ειδικότερα, σε σύγκριση με τα παρελθόντα έτη, οι εκκαθαρίσεις των ζημιών γίνονται με ικανοποιητικούς ρυθμούς.

Συγκεκριμένα, ο ΕΛ.Γ.Α. για τις ζημιές που προξενήθηκαν σε διάφορες καλλιέργειες της Π.Ε. Ηλείας το έτος 2017 από καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια (όπως βροχοπτώσεις κ.λπ.), έχει, μέχρι στιγμής, καταβάλει αποζημιώσεις ύψους 6.300.000€, στους δικαιούχους ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς. Στα σχέδια του Οργανισμού είναι μέχρι τα τέλη Ιουλίου του έτους 2018 να έχουν σχεδόν εκκαθαριστεί και καταβληθεί οι σχετικές αποζημιώσεις στους ασφαλιστικά ενήμερους αγρότες για το μεγαλύτερο και σημαντικότερο κομμάτι των ζημιών σε όλη την επικράτεια και για όλες τις ζημιές.

Όσον αφορά στις ζημιές που προξενήθηκαν στις καλλιέργειες στην ευρύτερη περιοχή της Π.Ε. Ηλείας το έτος 2016 από διάφορα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια, σημειώνεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α. έχει ολοκληρώσει την καταβολή των αποζημιώσεων στους ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς ύψους 13.514.600 €.

Ωστόσο, οι ζημιές που προξενούνται σε φυτικό, πάγιο κ.λπ. κεφάλαιο εξαιτίας ακραίων δυσμενών φαινομένων (θεομηνίες, ακραία καιρικά φαινόμενα), εντάσσονται σε προγράμματα χορήγησης Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, και ενισχύονται μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι από την πλημμύρα που σημειώθηκε τον Σεπτέμβριο του έτους 2016 στην ευρύτερη περιοχή της Π.Ε. Ηλείας, ζημιές προξενήθηκαν σε πάγιο κεφάλαιο (αλώνια -αποξηρανήτριά σταφίδας- καθώς και σε θερμοκήπια, στάβλους, αποθήκες κ.λπ.). Οι καταγραφές των εν λόγω ζημιών ολοκληρώθηκαν από τα κλιμάκια του ΕΛ.Γ.Α., σύμφωνα με τον Κανονισμό Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ.

Όσον αφορά στον χρόνο υποβολής των ΚΟΕ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σημειώνεται ότι, με βάση τις προβλεπόμενες διαδικασίες, τα ετήσια Προγράμματα Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων για το σύνολο της χώρας και για όλες τις καλλιέργειες υποβάλλονται το επόμενο έτος, αφού έχει ολοκληρωθεί το έτος ζημιάς. Αυτό γίνεται διότι, όταν υποβάλλεται ο σχετικός φάκελος στην Ε.Ε. για έγκριση ενός προγράμματος, θα πρέπει ο φάκελος που συνοδεύει το αίτημα, να είναι πλήρως τεκμηριωμένος με όλα τα στοιχεία του έτους ζημιάς, όπως ακριβώς ορίζεται στους Ενωσιακούς Κανονισμούς. Άλλωστε, για να υπολογιστεί η απώλεια εισοδήματος, θα πρέπει να είναι γνωστή η ακριβής παραγωγή σε επίπεδο Π.Ε., αλλά και η τρέχουσα εμπορική τιμή διάθεσης του προϊόντος, έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα σύγκρισης με τον μέσο όρο εισοδήματος της προηγούμενης τριετίας. Σε αντίθετη περίπτωση, εάν, δηλαδή, ο φάκελος υποβληθεί νωρίτερα και, κατά την επεξεργασία των στοιχείων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θεωρηθεί ελλιπής, υπάρχει κίνδυνος απόρριψης του αιτήματος για έγκριση του προγράμματος.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι ανωτέρω ζημιές εντάχθηκαν στο ετήσιο πρόγραμμα ΚΟΕ 2016. Το εν λόγω πρόγραμμα αφορά σε όλες τις ζημιές που συνέβησαν το 2016 σε γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις των παραγωγών εξαιτίας θεομηνιών στην επικράτεια. Επισημαίνεται ότι οι διαδικασίες της σύνταξης του φακέλου του προγράμματος έχουν ολοκληρωθεί. Αυτήν την περίοδο η σχετική ΚΥΑ έχει υπογραφεί από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και έχει σταλεί από την 1^η Ιουνίου του 2018 στο συναρμόδιο Υπουργείο Οικονομικών για υπογραφή από τον Υπουργό. Ως γνωστόν, μετά την έκδοση της σχετικής ΚΥΑ, θα δοθούν οι ενισχύσεις στους δικαιούχους παραγωγούς.

Διευκρινίζεται ότι η καταβολή των Κρατικών Ενισχύσεων σκοπό έχει τη συνέχιση της αγροτικής δραστηριότητας των παραγωγών στις γεωργοκτηνοτροφικές τους εκμεταλλεύσεις που υπέστησαν ζημιές, στηρίζοντας, με τον τρόπο αυτόν, την απώλεια του γεωργικού τους εισοδήματος για το επόμενο χρονικό διάστημα μετά τη ζημιά, έτσι ώστε το γεωργικό τους κεφάλαιο (φυτικό, ζωικό, πάγιο κ.λπ.) να επανέλθει σε παραγωγική δραστηριότητα.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι στους ισχύοντες Κανονισμούς Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής και Ζωικού Κεφαλαίου του ΕΛ.Γ.Α. καλύπτονται ασφαλιστικά οι ζημιές στις καλλιέργειες ή στο ζωικό κεφάλαιο που προξενούνται από φυσικούς κινδύνους (χαλάζι, βροχοπτώσεις, παγετούς κ.λπ.), καθώς και από ασθένειες (ζωικό κεφάλαιο). Ο παραγωγός με την υποβολή της Δήλωσης Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και της κατάθεσης του συγκεκριμένου ασφαλιστρου που απορρέει από τη ΔΚ/Ε προς τον ΕΛ.Γ.Α., ασφαλίζει τις καλλιέργειές του για τυχόν ζημιές που προξενούνται σε αυτές από τους ανωτέρω κινδύνους.

Όσον αφορά στη δυνατότητα ένταξης νέων κινδύνων στους Κανονισμούς του ΕΛ.Γ.Α., επισημαίνεται ότι για την ένταξη νέων κινδύνων στην ασφαλιστική κάλυψη του ΕΛ.Γ.Α. θα πρέπει να τηρηθούν τα οριζόμενα, τα οποία περιγράφονται στον ν. 3877/2010 «Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας» (Α' 160), ο οποίος διέπει το θεσμικό πλαίσιο για την αγροτική ασφάλιση της χώρας.

Συγκεκριμένα, θα πρέπει:

- α) να προηγηθεί εκπόνηση επιστημονικής μελέτης,
- β) να διενεργηθεί αναλογιστική μελέτη, στην οποία, εκτός των άλλων, θα πρέπει να καθορίζονται το ύψος της δαπάνης και ο τρόπος κάλυψής της-αλλαγή ασφαλιστρου και
- γ) να εκδοθεί κατόπιν Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, όπου θα καθορίζονται ο χρόνος έναρξης και οι όροι κάλυψης των κινδύνων που δεν περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α.

Διευκρινίζεται ότι η διαδικασία αυτή απαιτεί τεχνική και οικονομική μελέτη για τις επιπτώσεις τόσο στις ασφαλιστικές εισφορές όσο και στη βιωσιμότητα του δημοσίου συστήματος γεωργικών ασφαλίσεων.

Αναφέρεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α., στο πλαίσιο αλλαγής του Κανονισμού του, έχει δώσει τη δυνατότητα, μέσω της ιστοσελίδας του, να κατατεθούν προτάσεις επί του υπάρχοντος Κανονισμού από παραγωγούς, φορείς, ομάδες και συνεταιρισμούς, προκειμένου να ληφθούν υπόψη, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που θα προκύψουν από τη νέα αναλογιστική μελέτη, με σκοπό την ένταξη νέων κινδύνων στην ασφαλιστική κάλυψή του, υλοποιώντας ένα μόνιμο αίτημα του αγροτικού κόσμου.

Πλέον των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014-2020, στηρίζεται, μεταξύ άλλων, η αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που επλήγη από φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα και αντίστοιχα η ανάληψη κατάλληλων προληπτικών δράσεων.

Πιο συγκεκριμένα, το υπομέτρο 5.2: «Επενδύσεις αποκατάστασης των ζημιών που προκαλούνται στη γεωργική παραγωγή και στο γεωργικό, ζωικό κεφάλαιο από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα» του ΠΑΑ 2014-2020 αφορά σε κάλυψη δαπανών επένδυσης εκ μέρους των ζημιωθέντων, ενεργών γεωργών ή ομάδων γεωργών, με στόχο την ανασύσταση:

- α) του ζημιωμένου παραγωγικού δυναμικού,
- β) του εξοπλισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (αποκατάσταση κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων που έχουν πληγεί από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα ή αγορά νέων μηχανημάτων, καθώς και αποκατάσταση των υποδομών για τη διατήρηση του παραγωγικού δυναμικού).

Δεν είναι επιλέξιμη:

- α) η απώλεια εισοδήματος που προκλήθηκε από τις ανωτέρω ζημιές,
- β) οι ζημιές, οι οποίες καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛ.Γ.Α., καθώς και οι ζημιές, οι οποίες, κατά τους γενικούς και ειδικούς όρους των Κανονισμών Ασφάλισης των διαφόρων ασφαλιστικών φορέων, όταν υπάρξουν, αποζημιώνονται.

Επισημαίνεται ότι η ενίσχυση παρέχεται, εφόσον οι ζημιές που προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα, υπόκεινται στην επίσημη αναγνώριση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και το επίπεδο των ζημιών ξεπερνά το 30% των ομοειδών ειδών και σε επίπεδο παραγωγού.

Λαμβάνοντας υπόψη τη δυσκολία άμεσης και ταχείας αναπροσαρμογής της γεωργικής επιχείρησης από τις ζημιές, τις οποίες έχει υποστεί, έτσι ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς, λόγω και των φυσικών βιολογικών διαδικασιών, το ποσοστό στήριξης ανέρχεται στο 100% του ποσού των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών για πράξεις αποκατάστασης του παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.

Βάσει της αριθμ. 2323/3290Β/13.10.2016 ΥΑ, έχουν ανατεθεί στον ΕΛ.Γ.Α. αρμοδιότητες διαχείρισης του συγκεκριμένου Μέτρου, μεταξύ των οποίων, η σύνταξη του θεσμικού πλαισίου εφαρμογής του Μέτρου, καθώς και η πρόσκληση επιλογής των δικαιούχων, απαραίτητες προϋποθέσεις για την πλήρη ενεργοποίηση του Μέτρου και την εκταμίευση των σχετικών πόρων από το ΠΑΑ 2014-2020.

Αναφέρεται ότι οι υπηρεσίες του ΕΛ.Γ.Α. είναι σε συνεχή συνεργασία με τις αντίστοιχες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ για την ολοκλήρωση της διαδικασίας και εφαρμογής του Μέτρου.

Ωστόσο, κατόπιν σχετικού αιτήματος των εμπλεκόμενων υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για διευκρινήσεις σε θέματα που προέκυψαν και που αφορούν στον τρόπο υλοποίησης του υπομέτρου 5.2, αυτή τη στιγμή, βρισκόμαστε πλέον στη σύνταξη της Κοινής Υπουργικής Απόφασης εφαρμογής του υπομέτρου 5.2.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι ολοκληρώθηκαν όλες οι διαδικασίες για το υπομέτρο 5.1 που αφορούν σε συστήματα ενεργητικής προστασίας. Στόχος του εν λόγω Μέτρου είναι να προστατεύσει τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις από τον παγετό, το χαλάζι και τη βροχή μέσω της παροχής δημόσιας οικονομικής στήριξης (ενίσχυσης) για την υλοποίηση επενδύσεων ενεργητικής προστασίας. Με αυτόν τον τρόπο, δύνανται οι αγρότες να διατηρήσουν τα επίπεδα ποιότητας και εμπορευσιμότητας των προϊόντων τους και συνεπώς τη θέση τους στην αγορά.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η υποβολή-οριστικοποίηση των αιτήσεων στήριξης, η οποία γίνεται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων, έχει αρχίσει από τις 23/04/2018 και έληξε στις 25/06/2018. Ωστόσο, για τη διευκόλυνση των παραγωγών που δεν πρόλαβαν να υποβάλουν αιτήσεις για διάφορους λόγους, αποφασίστηκε από το Δ.Σ. του ΕΛ.Γ.Α να δοθεί παράταση υποβολής των αιτήσεων μέχρι τις 31/7/2018.

Κατά τα λοιπά, αρμόδιο να απαντήσει είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προς το οποίο κοινοποιείται το παρόν έγγραφό μας με αντίγραφο της Ερώτησης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ :

1. Υπ. Περιβάλλοντος & Ενέργειας (με αντίγραφο της Ερώτησης)
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Κ. Τζαβάρα